

## DADES GENERALS

## Curs acadèmic

|                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tipus de curs     | Màster de Formació Permanent                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Nombre de crèdits | 60,00 Crèdits ECTS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Matrícula         | 2.200 euros (import preu públic)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Requisits d'accés | La formació específica i d'alt nivell en Ventilació mecànica va orientada a tots aquells professionals sanitaris, metges especialistes i generals, infermeres i terapeutes respiratoris implicats en la prevenció, diagnòstic i tractament dels pacients amb fallada respiratòria. Així mateix és d'interés per a professionals de la Indústria farmacèutica involucrada en el desenvolupament i comercialització d'aparells i tècniques de suport respiratori. |
| Modalitat         | On-line                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Lloc d'impartició | Online                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Horari            | Online                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

## Direcció

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Organitzador | Departament de Cirurgia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Direcció     | José Antonio De Andrés Ibáñez<br>Médico Especialista en Anestesiología. Catedrático de Universidad. Dep. de Cirugía. Universitat de València. Jefe de Servicio de Anestesia, Reanimación y Unidad Multidisciplinar de Tratamiento del Dolor. Hospital General Universitario de Valencia..<br>Marina Soro Domingo<br>MD, PhD, DESA. Medico Especialista en Anestesiología y Reanimación. Hospital Clínico Universitario de Valencia<br>Carlos María Ferrando Ortolá<br>UCI Quirúrgica. Servicio de Anestesiología y Reanimación. Hospital Clínic Universitari. Barcelona<br>Francisco Javier Belda Nácher<br>Departament de Salut València - Clínic - Malvarrosa de la Generalitat Valenciana |

## Terminis

|                       |                   |
|-----------------------|-------------------|
| Preinscripció al curs | Fins a 14/02/2023 |
| Data inici            | Febrer 2023       |
| Data fi               | Juliol 2024       |

## Més informació

|         |                                                                  |
|---------|------------------------------------------------------------------|
| Telèfon | 961 603 000                                                      |
| E-mail  | <a href="mailto:informacio@adeituv.es">informacio@adeituv.es</a> |

## PROGRAMA

## Fonaments aplicats al suport respiratori

- A.- ANATOMO-FISIOLOGIA I MONITORATGE
1. Anatomia del sistema respiratori aplicada a la ventilació mecànica.
  2. Mecànica del Sistema Respiratori: Compliancia i Resistència
  3. Mecànica del Sistema Respiratori: Treball de la ventilació.
  4. Monitoratge avançat de la mecànica respiratòria.
  5. Intercanvi de gasos. Relació ventilació-perfusió, oxigenació.
  6. Intercanvi de gasos. Eliminació de CO<sub>2</sub>.
  7. Monitoratge de l'oxigenació i de l'oxígen
  8. Monitoratge de la ventilació: Músculs respiratoris
  9. Monitoratge de la ventilació: Mecànica
  10. Monitoratge de la ventilació: Capnografia
- B.- FISIOPATOLOGIA
1. Concepte de fallada respiratòria hipoxèmic
  2. Concepte de fallada respiratòria mecànica hipercàpnica
  3. Control total de la via aèria. Algorisme de tractament.
  4. Avaluació del pacient amb signes de fallada respiratòria
  5. Indicacions de la ventilació mecànica
  6. Malaltia pulmonar obstructiva crònica

7. Edema agut de pulmó.
8. Embolisme pulmonar
9. Lesió Pulmonar Associada a la Ventilació Mecànica.
10. Síndrome de Distres Respiratori Agut
11. Interacció pulmó-cervell durant la ventilació mecànica
12. Efectes de la VM sobre la circulació esplàcnica, hepàtica i renal.
13. Interacció cor-pulmó durant la ventilació mecànica.
14. Efectes pulmonars i sistèmics de l'administració d'oxigen
15. Complicacions pulmonars postoperatòries. Predicció del risc.

#### C.- PROVES DIAGNÒSTIQUES

1. Exploració funcional respiratòria en repòs.
2. Interpretació clínica de la gasometria arterial.
3. Radiografia de tòrax en pacients crítics
4. Tomografia computada del tòrax
5. Ecografia Pulmonar.
6. Tomografia d'Impedància Elèctrica (EIT).
7. Broncoscòpia

### Ventilació mecànica en l'intra, postoperatori i cures crítiques

---

#### A.- APARELLS D'ANESTÈSIA (Optatiu)

1. Estructura dels equips d'anestèsia.
2. Circuits anestèsics.
3. Característiques funcionals dels aparells d'anestèsia.
4. Normativa europea i aparells d'anestèsia. Manteniment i verificacions prèvies.
5. Tècniques anestèsiques amb circuit circular: Fluxos Baixos, Mínims i Circuit Tancat.
6. Contaminació ambiental per anestèsics inhalatoris.

#### B.- VENTILACIÓ MECÀNICA EN L'INTRA I POSTOPERATORI

1. Ventilació mecànica en el pacient de Cirurgia Toràctica.
2. Ventilació mecànica en el pacient quirúrgic amb Malaltia Pulmonar Obstructiva Crònica.
3. Ventilació mecànica en el pacient asmàtic.
4. Ventilació mecànica en el pacient de cirurgia de les vies aèries.
5. Ventilació mecànica en el pacient de Trasplantament Pulmonar.
6. Ventilació mecànica en el pacient de Cirurgia Cardíaca d'adults
7. Ventilació mecànica en el pacient de Cirurgia Pediàtrica.
8. Ventilació mecànica en el pacient neuroquirúrgic.
9. Ventilació mecànica en el pacient de Cirurgia Bariàtrica.
10. Ventilació mecànica en el pacient de Cirurgia Laparoscòpica.
11. Extubació postoperatòria immediata.

#### C.- VENTILACIÓ MECÀNICA EN CURES CRÍTIQUES

1. Oxigenoteràpia
2. Ventiladors de Cures Crítiques. Classificació de les Maneres ventilatòries.
3. Maneres assistides/controlades I. VCV, PCV.
4. Maneres assistides/controlades II. PRVC, AVAPS, Ventilació variable.
5. Maneres assistides PSV, SIMV, ATC.
6. Maneres assistides proporcionals a l'esforç del pacient: PAV, NAVA.
7. Ventilació de protecció pulmonar: Volum corrent i Driving pressure.
8. Maniobres de reclutament.
9. Mètodes d'ajust de la PEEP.
10. Ventilació en decúbit pron.
11. Suport extracorpori de l'intercanvi gasós.
12. Ventilació d'alta freqüència. Ventilació oscil·latòria.
13. Farmacologia coadjuvant.
14. Sedació, analgèsia i BNM durant la ventilació mecànica.
15. Prevenció i tractament de la pneumònia associada a la ventilació mecànica.

#### D.- RETIRADA DE LA VENTILACIÓ MECÀNICA

1. Principis de deslletament de la ventilació mecànica.
2. Sincronització pacient-ventilador.
3. Monitoratge avançat de la mecànica ventilatòria en el deslletament. Índexs de predicció d'èxit.
4. Ecografia pulmonar i del diafragma en el deslletament.
5. Deslletament ràpid de la VM.
6. Deslletament automàtic amb sistemes servocontrolados.
7. Deslletament prolongat. Protocols.

### Ventilació mecànica fora de l'àrea de cures crítiques

---

#### A.- VENTILACIÓ MECÀNICA NO INVASIVA

1. Concepte de VMNI. Epidemiologia d'ús.
2. Efectes fisiològics de la VMNI.
3. Indicacions de la VMNI. Guies de la pràctica clínica.
4. Limitacions i complicacions de la VMNI.
5. Interfases. Tipus, avantatges i inconvenients.
6. Respiradors de cures crítiques vs. específics per a VMNI.
7. Monitoratge de la VMNI.
8. Maneres ventilatòries en VMNI; CPAP, BiPAP, PG.
9. Maneres ventilatòries avançades: específics de cada respirador.

10. Asincronismes pacient-respirador. Detecció i tractament.
11. VMNI en la fallada respiratòria aguda.
12. VMNI en el pacient quirúrgic. Profilàctica i terapèutica.
13. VMNI en el Politraumatitzat. Traumatisme toràcic.
14. Canviant els criteris clàssics de extubació. Paper de la VMNI.

#### B.- MEDICINA D'URGÈNCIES

1. Fallada respiratòria fora de l'hospital.
2. Ventilació mecànica en el transport de pacients greus.
3. Monitoratge ventilatori bàsic durant el transport sanitari.
4. Respiradors de transport.
5. Maneig del Traumatisme toràcic. Pneumotòrax a tensió.
6. Ventilació mecànica en el pacient amb TCE sever.

#### C.- PEDIATRIA (OPTATIVA)

1. Característiques del pacient pediàtric. Edats pediàtriques.
2. Insuficiència respiratòria aguda en pediatria. Classificació funcional. Valoració clínica. Monitoratge.
3. Etiologia de la insuficiència respiratòria aguda.
4. Suport respiratori no invasiu.
5. Intubació i cures de la via respiratòria. Sedació i adaptació a la ventilació mecànica.
6. Ventilació mecànica convencional. Indicacions i conceptes bàsics.
7. Maneres i paràmetres de programació.
8. Programació de la ventilació mecànica en el xiquet amb malaltia respiratòria.
9. Monitoratge de la funció respiratòria. Modificacions de la programació del ventilador mecànic. Deslletament.
10. Ventilació mecànica d'alta freqüència.
11. Peculiaritats de la ventilació mecànica neonatal. El nounat preterm.
12. Ventilació mecànica domiciliària pediàtrica.
13. Transport del xiquet en ventilació mecànica.
14. Suport respiratori en pediatria en 2014 Quan i com?.

#### D.- PNEUMOLOGIA (OPCIONAL)

1. Indicacions del suport ventilatori en pneumologia.
2. La Unitat de Cures Respiratòries en un Hospital Terciari.
3. Tècniques per a la retirada de la VM prolongada: tipus de pacients, maneres ventilatòries, maneig de la via aèria, complicacions i tancament de traqueotomia.
4. Valoració i maneig no invasiu en domicili dels problemes respiratoris d'algunes malalties neuromusculars: actuacions sobre els problemes diària.
5. Ventilació no invasiva durant la PEG i durant les broncoscòpies en malalts neuromusculars amb insuficiència ventilatòria.
6. Ventilació no invasiva durant les aguditzacions dels malalts neuromusculars: maneig de la ventilació alveolar i de les secrecions.
7. Ventilació no invasiva en la EPOC: indicacions i procediments durant les aguditzacions i en domicili.
8. Valoració i maneig del mal emocional associat als problemes respiratoris de les malalties neuromusculars. Efecte de la ventilació mecànica.
9. Ventilació mecànica per traqueotomia en malalts neuromusculars: decisions informades, procediments i complicacions.

#### Treball fi de Màster

1. Conceptes bàsics en Investigació aplicada a la ventilació mecànica
2. Validesa interna i externa. Defectes en la Validesa interna.
3. Investigació amb models en ventilació mecànica.
4. Investigació experimental en ventilació mecànica.
5. Estudis clínics observacionals en ventilació mecànica
6. Estudis clínics d'intervenció en ventilació mecànica.
7. Revisions sistemàtiques i fique-anàlisis en ventilació mecànica.
8. Etapes en el desenvolupament d'un projecte d'investigació sobre ventilació mecànica.

#### TREBALL FI DE MÀSTER

L'alumne pot proposar treballs de diferents tipus com:

Treball de revisió, Revisió sistemàtica, Estudi retrospectiu, Estudi prospectiu clínic, Estudi prospectiu experimental, Protocol clínic, Elaboració de projecte per a sol·licitud de beca de finançament públic o privat, etc. sempre que estiga directament relacionat amb temes impartits durant el Màster.

L'estructura bàsica dels diferents tipus de projectes seran desenvolupades en el present mòdul on l'alumne disposarà d'alguns exemples dels diferents tipus de treballs.

## PROFESSORAT

### Gerardo Aguilar Aguilar

Profesor/a Asociado. Universitat de València. Servicio de Anestesiología y Reanimación. Hospital Clínic Universitario de València.

### César Enrique Aldecoa Álvarez-Santullano

Licenciatura en Medicina

### José Miguel Alonso Íñigo

Servicio de Anestesiología, Reanimación y Tratamiento del Dolor. Hospital Clínico Universitario de Valencia

### Rafael Badenes Quiles

Profesor/a Titular de Universidad. Departament de Cirurgia. Universitat de València. Jefe de Servicio de Anestesiología. Hospital Clínico Universitario de Valencia.

---

**Francisco Javier Belda Nácher**

Departament de Salut València - Clínic - Malvarrosa de la Generalitat Valenciana

---

**Elena Biosca Pérez**

Facultativa Especialista de Anestesiología. Consorcio Hospital General Universitario de Valencia

---

**César Bonome González**

---

**José Antonio Carbonell López**

Facultativo Especialista de Anestesiología. Hospital Clínico Universitario de Valencia

---

**María de las Nieves Carbonell Monleón**

Licenciatura en Medicina

---

**Roque Company Teuler**

---

**Patricia Cruz Pardos**

Licenciatura en Medicina

---

**José Antonio De Andrés Ibáñez**

Médico Especialista en Anestesiología. Catedrático de Universidad. Dep. de Cirugía. Universitat de València. Jefe de Servicio de Anestesia, Reanimación y Unidad Multidisciplinar de Tratamiento del Dolor. Hospital General Universitario de Valencia..

---

**Mario De Fez Barberá**

---

**Rosa María Dosda Muñoz**

Asociado/a Asistencial de Ciencias de la Salud. Departament de Medicina. Universitat de València

---

**Raquel Ferrandis Comes**

Adjunto. Hospital Clínico Universitario de Valencia

---

**Carlos María Ferrando Ortolá**

UCI Quirúrgica. Servicio de Anestesiología y Reanimación. Hospital Clínic Universitari. Barcelona

---

**José Vicente Ferreres Franco**

Licenciatura en Medicina

---

**Rafael González de Castro**

Servicio de Anestesiología y Reanimación. Hospital Universitario de León

---

**Manuel Vicente Granell Gil**

Profesor Permanente Laboral (PPL). Departament Cirurgia (UV). Jefe sección Anestesiología. Consorci Hospital General Universitari de València. Vocal de Torácica SEDAR y European Association of CardioThoracic Anesthesiologists and Intensive Care (EACTAIC)..

---

**Andrea Gutiérrez Valcárcel**

MD, DESA. Médico Especialista en Anestesiología y Reanimación. Hospital Clínico Universitario de Valencia

---

**Francisco Javier Hernández Laforet**

Profesor Colaborador docente. Universitat de València. Facultativa especialista de Anestesiología. Consorcio Hospital General Universitario de Valencia

---

**María Teresa Ibáñez Martí**

---

**Irene María León Carsí**

MD, PhD, DESA. Hospital Clínic Barcelona

---

**Angels Lozano Roig**

---

**José Miguel Marcos Vidal**

Licenciatura en Medicina

---

**Francisco José Martí Canoves**

Anestesta. Hospital Clínico Universitario de Valencia.

---

**Sara Martínez Castro**

Facultativa especialista de Anestesiología. Hospital Clínico Universitario de Valencia

**Armando Maruenda Paulino**

**Ana Mugarra Llopis**

Licenciatura en Medicina

**Juan Ignacio Muñoz Bonet**

Profesor/a Asociado de Universidad. Departament de Pediatria, Obstetrícia i Ginecologia. Universitat de València

**Manuel José Muñoz Martínez**

**Ernesto Pastor Martínez**

Licenciatura en Medicina

**Antonio Planas Roca**

**Jaume Puig Bernabeu**

Profesor Asociado/a Asistencial de Ciencias de la Salud. Departament de Cirurgia. Universitat de València. Facultativo especialista de Anestesiología. Consorcio Hospital General Universitario de Valencia..

**Fernando Ramasco Rueda**

Servicio de Anestesiología y Reanimación. Hospital Universitario de la Princesa. Madrid.

**Lucas Rovira Soriano**

Facultativo especialista de Anestesiología. Consorcio Hospital General Universitario de Valencia.

**Jesús Sancho Chinesta**

**Ferran Serralta Cabedo**

Licenciatura en Medicina

**Emilio Servera Pieras**

Investigador Fundación Incliva. Jefe de Servicio de Neumología.. Fundación para la Investigación del Hospital Clínico de la Comunidad Valenciana (INCLIVA)

**Marina Soro Domingo**

MD, PhD, DESA. Medico Especialista en Anestesiología y Reanimación. Hospital Clínico Universitario de Valencia

**Fernando Suárez-Sipmann**

**Fernando Tornero Ibáñez**

Facultativo especialista de Anestesiología. Consorcio Hospital General Universitario de Valencia.

**Javier Tornero López**

**Gerardo Horacio Tusman**

**María del Carmen Unzueta Merino**

**Pilar Vicente Fernández**

## OBJECTIUS

Les sortides professionals que té el curs són:

Les àrees que assisteixen a pacients greus requereixen de professionals capaços d'enfrontar-se a diversos reptes i situacions amb pacients les vides de les quals estan en risc. Necessiten de tota la preparació necessària per a dur a terme la seua tasca amb total professionalitat i coneixement, ja siga en un quiròfan, en una unitat de reanimació, en vigilància intensiva, en urgències o en ambulàncies. Una de les tècniques que més s'utilitzen és la ventilació mecànica. La Universitat de València, en atenció a aquesta necessitat urgent del personal sanitari i de la salut, oferta el seu Màster Propi en Suport Respiratori i Ventilació Mecànica.

Existeix una gran prevalença de malalties respiratòries agudes i cròniques que els professionals de salut tracten dia a dia, Que comporten el risc que els pacients puguin patir un quadre de fallada respiratòria que requereix de suport ventilatori i de ventilació mecànica. Aquesta situació requereix d'un gran coneixement per a aplicar la tècnica en clínica de manera oportuna i adequada. Sens dubte aquesta és una raó de gran pes per a cursar el Màster Propi en Suport Respiratori i Ventilació Mecànica.

Mitjançant el Màster Propi en Suport Respiratori i Ventilació Mecànica, els professionals que ho aproven tindran els següents coneixements i eines:

- Comptar amb una formació especialitzada i d'elevat nivell per a la prevenció, el diagnòstic i el tractament d'aquells pacients que presenten fallada respiratòria.
- Tindre un maneig complet dels conceptes fisiopatològics del recanvi de gasos i la mecànica respiratòria que aboquen als diferents graus de fallada respiratòria.
- Disposar dels coneixements i el perfil requerit per a previndre o tractar la fallada ventilatòria aguda o crònica.
- Tindre coneixements amplis de suport ventilatori en totes les àrees clíniques.

A més, el Màster Propi en Suport Respiratori i Ventilació Mecànica proposa ampliar els coneixements del professional de la salut en aquest complex àmbit, a més de que els estudiants que el cursen adquirisquen les habilitats pràctiques en el maneig d'aquesta tècnica. També té com a objectiu proporcionar un vehicle per a millorar la qualitat dels resultats en anestèsia i cures crítiques en urgències i emergències.

Existeix una elevada taxa de mortalitat en pacients que presenten fallada respiratòria, com en el cas de la síndrome de distrés respiratori agut, que es cobra la vida de més del 30% dels afectats. El seu maneig bàsic és encara la ventilació mecànica, la qual cosa indica que per als professionals de la salut involucrats comptar amb una formació completa és vital. I per això el Màster Propi en Suport Respiratori i Ventilació Mecànica és una excel·lent resposta a les seues necessitats.

Ha de tindre's en compte que els equips utilitzats per a la ventilació mecànica són de tecnologia avançada, que requereixen de coneixements especialitzats per al seu ús i manipulació. Per a algú que manca de la preparació apropiada pot significar fins i tot la vida o la mort en el pacient. El Màster Propi en Suport Respiratori i Ventilació Mecànica compta amb professionals d'alta formació específica i implicats en la prevenció, diagnòstic i tractament dels pacients amb fallada respiratòria, a més de que a Espanya no existeix un altre curs de formació en aquesta especialitat.

Altres avantatges de cursar el Màster Propi en Suport Respiratori i Ventilació Mecànica:

1. Poder accedir a places de metge especialista en Anestesiologia i Reanimació, Medicina intensiva, Pediatria i Pneumologia.
2. Accedir, també, a places de metge i infermeria dels serveis d'urgència, tant hospitalaris com extra hospitalaris.
3. Concursar per a places de metge i infermeria en els serveis d'ajuda mèdica urgent i transport sanitari.
4. Tindre accés a places d'especialista de producte o de tècnic en indústria de Tecnologia mèdica.
5. És l'únic títol especialitzat en aquesta matèria a Espanya.

## METODOLOGÍA

La metodologia en línia permet traslladar l'experiència formativa a l'AULA VIRTUAL de la UV, on l'alumnat i el professorat podran adquirir i intercanviar coneixements independentment del moment i del lloc on es troben. L'Aula Virtual es constitueix com un entorn de trobada, intercanvi i aprenentatge dinàmic.

Els participants disposen d'una clau personalitzada que permet l'accés al curs des de qualsevol ordinador connectat a Internet i des de qualsevol navegador Web i sistema operatiu.

### MATERIALS I RECURSOS ADEQUATS

L'alumnat té a la seua disposició a l'Aula Virtual tot el material didàctic que compon el programa del curs.

A més comptarà, en el seu cas, amb un conjunt de recursos addicionals que permetran al professorat complementar la seua docència: Materials multimèdia, vídeos a través d'un servei de vídeo streaming, arxius Powerpoint, arxius PDF, àudios, diapositives, galeries d'imatges, enllaços d'interès, bibliografia, etc. que seran eines de suport per a aprofundir en els coneixements del curs.

### COMUNICACIÓ CONSTANT

Durant el desenvolupament de l'activitat formativa, els participants disposaran de diverses eines de comunicació, com els fòrums, els xats i la missatgeria interna.

Els FÒRUMS de debat són espais compartits per tots els participants (alumnat i professorat) que permeten l'intercanvi d'idees, així com resoldre dubtes, proposar debats i respondre qüestions.

També permeten intercanviar arxius per a realitzar activitats determinades en grup.

"Els fòrums fomenten la participació, la col·laboració i el treball en equip. Estan sempre disponibles, l'alumne decideix quan realitza la seua aportació, triant el moment que millor s'adapta al seu horari. S'ofereix també la possibilitat de comunicar-se en temps real a través d'un XAT. Aquest mecanisme és útil quan diversos participants desitgen debatre sobre un tema en concret d'una manera simultània i

sincrònica.

L'Aula Virtual disposa d'un sistema de VIDEOCONFERÈNCIA que permetrà aprofundir en diferents continguts, discutir casos pràctics, i assistir a presentacions en les quals els alumnes poden realitzar preguntes i compartir experiències.

Un eix fonamental en la formació en línia és el seguiment personal dut a terme pels tutors del curs, ajudant a aprofundir i afermar els conceptes clau i resolent els dubtes i consultes particulars a través d'un sistema de TUTORIA personal.